

REJSEN TIL KINA

Tilsynsrejse til Kina i perioden 2. – 9. november 2012

www.adoptionsnaevnet.dk

ADOPTIONS
naevnet

Adoptionsnævnets kontaktoplysninger:

Amaliegade 25

1022 København K

Tlf. 33 14 12 00

Ankestyrelsens Kontaktoplysninger

Amaliegade 25

1022 København K

Tlf. 33 41 12 00

Adoptionsnævnet

Årstal 2013

Udgave 1

Publikationen kan hentes på www.adoptionsnaevnet.dk

1. Indledning	4
1.1. Formålet med rejsen	4
1.2. Fakta om Kina	5
2. Indkaldte sager med børn fra Kina	6
3. Delegationens møder og besøg på børnehjem	6
3.1. Møde med organisationerne og deres kontaktpersoner i Kina	7
3.2. Møde med CCCWA	7
3.2.1. Rundvisning i relevante afdelinger hos CCCWA	9
3.3. Møde med provinsmyndighederne og børnehjemslederen	10
3.3.1. Rundvisning på No. 1 Baoding Children's Welfare Institute	10
3.3.2. Møde med børnehjemslederen Mrs. Lee	11
3.4. Møde med UNICEF	11
3.5. Møde med Den Danske Ambassade	12
4. Adoption i Kina	12
4. 1 Børn uden kendte behov	13
4.1.1 Nationale adoptioner	13
4.1.2 Internationale adoptioner	13
4.2. Online-systemet	14
4.2.1. Børn med særlige behov (special needs)	14
4.2.2. Special focus børn	16
5. Samlet indtryk	18

1. INDLEDNING

Som led i det tilsyn, som Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, fører med de formidlende organisationers virksomhed, foretog nævnet og Ankestyrelsen i fællesskab i perioden 2. – 9. november 2012 en tilsynsrejse til Kina. Siden 2000 har Adoptionsnævnet årligt foretaget en informations- og tilsynsrejse til et af de lande, som en eller begge adoptionsformidlende organisationer har samarbejdet med.

Ved ikrafttrædelsen af de nye bekendtgørelser på adoptionsområdet den 1. juli 2012 blev der bl.a. foretaget en tydeliggørelse af kompetencefordelingen mellem Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen på tilsynsområdet. Nævnets tilsyn med de formidlende organisationer blev præciseret til at vedrøre organisationernes behandling af matchningsforslag, samt den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-sociale og helbredsmæssige forhold. Det øvrige tilsyn med de formidlende organisationer hører under Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen.

På rejsen deltog følgende personer fra Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen:

- Formand for Adoptionsnævnet, landsdommer Anne Thalbitzer
- Nævnsmedlem Søren Olufsen
- Souschef i Ankestyrelsen Rikke Koefoed Nielsen
- Specialkonsulent i Adoptionsnævnets sekretariat/Ankestyrelsen Jens Ross Jensen

Delegationen var på rejsen ledsaget af AC Børnehjælp og DanAdopt. Fra disse organisationer deltog:

- Direktør Margrethe Primdahl
- Direktør Marianne Wung-Sung

Under besøget bistod de formidlende organisationers kontaktpersoner i Kina i forbindelse med afviklingen af programmet, tolkebistand m.v. Fra AC Børnehjælp bistod Annette Kousgaard Guo og fra DanAdopt bistod Christina Wang.

1.1. Formålet med rejsen

Adoptionsnævnet har to gange tidligere foretaget tilsynsrejser til Kina, senest i 2006, hvor formålet med rejsen navnlig var at fortsætte den løbende dialog med de kinesiske myndigheder, samt at indsamle yderligere viden om lovgivningen og adoptionsprocessen i landet. Ved rejsen i 2001 var fokus primært på en række indberetninger, som nævnet havde modtaget fra navnlig de formidlende organisationer om tilfælde, hvor der fra kinesisk side var bragt alvorligt syge børn i forslag til danske adoptivforældre.

Formålet med Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens rejse til Kina var i 2012 at indsamle opdaterede oplysninger om den aktuelle formidlingssituation i Kina.

Antallet af børn, der adopteres fra Kina, har i de senere år været faldende, og samtidig har andelen af børn med særlige behov været stigende. 44 % af de matchninger, der blev foretaget i 2011, krævede således en udvidelse af ansørgernes godkendelse, da børnene lå uden for ansørgernes godkendelsesramme. Fokus for rejsen har derfor været at få mere viden om de kinesiske adoptivbørns psyko-sociale og helbredsmæssige forhold.

Adoptionsnævnet udsendte i september 2005, i marts 2006 og i juli 2007 henstillinger om helbredsoplysninger på børn fra Kina. Henstillingerne blev ophævet i november 2009, idet nævnet vurderede, at helbredsoplysninger fra Kina ikke længere adskilte sig fra vurderingen af andre afgiverlandes helbredsrapporter.

Adoptionsnævnet har dog efterfølgende set enkeltstående tilfælde, hvor det har vist sig, at der har været unøjagtigheder i de fremsendte helbredsoplysninger. Disse tilfælde er blevet bemærket over for de formidlende organisationer og er indgået i forberedelserne til tilsynsrejsen.

Udover spørgsmålet om de kinesiske adoptivbørns psyko-sociale og helbredsmæssige forhold har rejsen også haft til formål mere generelt at indsamle opdaterede oplysninger om den aktuelle formidlingssituation i Kina. Kina har siden den seneste tilsynsrejse i 2006 indført en procedure, hvorefter et online system anvendes i forbindelse med matchning af børn, der har særlige behov. Oplysningerne om online systemet har været få, og der har hersket nogen usikkerhed om selve proceduren for matchning online, herunder oplysninger om en frist på 72 timer. Kina har også indledt samarbejder direkte mellem enkelte børnehjem og konkrete udenlandske formidlende organisationer. Disse samarbejder er kendt som "one to one agreements", og oplysningerne om samarbejderne har indtil videre ligeledes været begrænsede.

Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen vurderede det derfor relevant at få mere præcise oplysninger om online systemet og "one to one agreements".

1.2. Fakta om Kina

Kina har en befolkning på 1.336.718.015 (2011) med en befolkningsvækst pr. år på 0,493 % (2011). Præsident siden november 2012 er Mr. Xi Jinping, og premierministeren er Mr. Li Keqiang.

Kina har i de seneste tre årtier gennemgået en hastig økonomisk udvikling med gennemsnitlige årlige vækstrater på ca. 10 %, og Kina er i dag verdens næststørste økonomi. Store dele af Kinas befolkning har fået forbedrede levevilkår som følge af den økonomiske udvikling, der imidlertid også har bevirket en stigende økonomisk ulighed til fordel for befolkningen i det kystnære Syd- og Østkina.

2. INDKALDTE SAGER MED BØRN FRA KINA

Som led i forberedelserne til Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens tilsynsrejse har nævnets sekretariat gennemgået i alt 15 matchningssager fra AC Børnehjælp og DanAdopt.

En gennemgang af sagerne viste, at der i de indkaldte sager udelukkende var tale om adoption af drenge, og at alle børnene havde med en eller anden form for fysisk eller psykisk handicap. Alle børnene i de indkaldte sager var hittebørn, og i 13 af de 15 sager blev barnet af organisationerne vurderet til at ligge uden for ansøgernes godkendelse. Ved gennemgangen af sagerne kunne det også konstateres, at der foreligger nyere helbredsoplysninger på børnene, som er indgået i forbindelse med udarbejdelsen af pædiatererklæringerne.

3. DELEGATIONENS MØDER OG BESØG PÅ BØRNEHJEM

I forbindelse med tilsynsrejsen til Kina blev der afholdt møder med de formidlende organisationer og deres kontaktpersoner. Endvidere holdt delegationen et længere møde med CCCWA (China Centre for Children's Welfare and Adoption), der er den centrale adoptionsmyndighed i Kina.

I forbindelse med et besøg på børnehjemmet No. 1 Baoding Children's Welfare Institute i Baoding i Hebei provinsen blev der holdt møde med børnehjemmets leder, Mrs. Lee. I mødet deltog derudover ansatte på børnehjemmet, samt en repræsentant fra Baodings Civil Affairs Bureau. Delegationen havde også lejlighed til kort at hilse på en repræsentant fra Hebei provinsens Civil Affairs Bureau.

Delegationen havde derudover mulighed for at holde et møde med UNICEF – CHINA, hvorunder der var lejlighed til at høre om organisationens arbejde i Kina og få en orientering omkring UNICEF's syn på børns rettigheder i Kina.

Endeligt holdt delegationen møde med Den Danske Ambassade i Beijing.

Mødet med CCCWA var opdelt, således at de formidlende organisationer deltog i den første del af mødet, mens den sidste del af mødet blev afholdt uden de formidlende organisationers deltagelse. På tilsvarende vis blev mødet med UNICEF og med ambassaden afholdt uden deltagelse af de formidlende organisationer. Under mødet med CCCWA stillede den danske ambassade tolk til rådighed for delegationen. Mødet med UNICEF fandt sted uden tolkebistand.

3.1. Møde med organisationerne og deres kontaktpersoner i Kina

Tilsynsrejsen blev indledt med et møde med de formidlende organisationer og deres kontaktpersoner i Kina. Formålet med mødet var at give delegationen et indtryk af, hvordan organisationerne opfatter betingelserne for at arbejde i Kina, herunder også hvordan samarbejdet med de kinesiske myndigheder efter organisationernes opfattelse fungerer.

Annette Kousgaard Guo fra AC Børnehjælp og Christina Wang fra DanAdopt oplyste, at der i dag er flest børn med særlige behov til international adoption, og at udviklingen hen imod dette er sket gradvist inden for de seneste år. Der formidles således kun ganske få børn, som ikke har kendte psykiske og fysiske handicaps, og ventetiden for at adoptere disse børn er typisk omkring 5-6 år.

Annette Kousgaard Guo orienterede om sit arbejde, herunder at hun assisterer de danske adoptivfamilier, når de kommer for at hente deres barn. I den periode, hvor ansøgerne står på venteliste, rådgiver Annette Kousgaard Guo ansøgerne. Hun taler indgående med dem om, hvad det vil sige at adoptere et barn med særlige behov, herunder anbefaler hun dem at søge relevant ekspertrådgivning. Annette Kousgaard Guo nævnte også, at hun står for AC Børnehjælps kontakt til CCCWA, ligesom hun forestår AC Børnehjælps adgang til CCCWA's online system. For en nærmere beskrivelse af online systemet henvises til afsnit 4.2.

Christina Wang fra DanAdopt oplyste, at hun har en lignende funktion hos DanAdopt, dog står hun ikke for DanAdopts adgang til online systemet.

Kontaktpersonerne fra AC Børnehjælp og DanAdopt oplyste samstemmende, at de har et godt samarbejde med CCCWA, og at CCCWA har forbedret udarbejdelsen af helbredsoplysningerne på børn med særlige behov. Der var også enighed om, at CCCWA generelt var positivt indstillet og behjælpelig, når man anmodede om fremskaffelse af yderligere helbredsmæssige oplysninger om børnene.

Christina Wang, der også assisterer en svensk formidlende organisation, fortalte om denne organisations one to one agreement med et kinesisk børnehjem.

Begge kontaktpersoner nævnte, at organisationerne har et rigtigt godt samarbejde med Den Danske Ambassades visumafdeling, og at de oplevede en stor vilje til samarbejde omkring udarbejdelse af de nødvendige papirer, før adoptanter rejser til Danmark med deres barn.

3.2. Møde med CCCWA

Delegationen mødtes med flere ledende medarbejdere hos CCCWA, herunder direktør Mr. Zhang Shi Feng.

CCCWA (China Centre for Children's Welfare and Adoption) har siden 1996 været den øverste ansvarlige myndighed i forhold til international adoption i

Kina. CCCWA er en del af Ministry of Civil Affairs of the People's Republic of China. Efter at Kina ratificerede Haagerkonventionen den 16. september 2005, er det CCCWA, der har stået for implementeringen af konventionen i Kina. Ministry of Civil Affairs of the People's Republic of China er centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen, men det er CCCWA, der fungerer som den centrale aktør på adoptionsområdet i Kina, og er bl.a. autoriseret til at varetage opgaver i henhold til Haagerkonventionen.

CCCWA samarbejder for tiden med 17 lande. Mr. Zhang Shi Feng nævnte i den forbindelse, at CCCWA har et godt samarbejde med de danske organisationer.

På mødet blev det bekræftet, at antallet af internationale adoptioner fra Kina er faldende. Dette hænger bl.a. sammen med, at der i dag er færre hittebørn end tidligere. Samtidig er der sket en stigning af nationale adoptioner i landet, og det er primært børn uden fysiske og psykiske handicaps, der adopteres nationalt.

CCCWA har inden for de seneste år haft større opmærksomhed på de børn, der er blevet adopteret internationalt, for at sikre, at forholdene for de adopterede kinesiske børn i modtagerlandene fungerer tilfredsstillende. CCCWA besøgte i den forbindelse Danmark i september 2012, hvor CCCWA også havde et møde med repræsentanter fra Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen.

CCCWA orienterede herefter om de projekter, som man har iværksat i de senere år i relation til formidling af børn med særlige behov til international adoption. Baggrunden er, at det på nuværende tidspunkt hovedsageligt er børn med særlige behov, som i Kina frigives til international adoption, og formålet er at sikre en hurtigere og mere smidig formidling af disse børn. Projekterne omfatter etableringen af et online system, indgåelse af såkaldte "one to one agreements" samt oprettelse af et projekt, kaldet "Journey of Hope". Der henvises til afsnit 4.2. – 2.4. for yderligere beskrivelse af disse projekter.

Repræsentanterne fra CCCWA oplyste på forespørgsel fra delegationen, at særlige behov ("special need") er svært at definere mere præcist, men at det typisk vil være børn med forskellige diagnoser og handicaps samt ældre børn, som falder ind under begrebet "special need". CCCWA oplyste, at de havde noteret, at Danmark typisk ikke var modtagerland for kinesiske børn, der var ældre end 6 år.

Delegationen redegjorde over for CCCWA, hvorfor de danske myndigheder er særligt opmærksomme på vigtigheden af fyldestgørende helbredsoplysninger fra Kina, særligt henset til at mange af de børn, som adopteres til Danmark fra Kina, er børn med særlige behov. Når det gælder børn med særlige behov, er det særligt vigtigt at have fyldestgørende oplysninger om barnet for at sikre, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer til at imødekomme barnets særlige behov bedst muligt. Samtidig er helbredsoplysningerne af væsentlig betydning for at forberede ansøgerne bedst muligt på det barn, som de skal adoptere, herunder søge relevant rådgivning og ekspertise for at sikre, at de er bedst muligt rustet til at modtage det pågældende barn.

CCCWA oplyste, at udarbejdelsen af helbredsoplysninger er reguleret i guidelines fra Ministry of Civil Affairs of the People's Republic of China. I nogle til-

fælde ønsker organisationerne yderligere eller særlige informationer om det enkelte barn. I disse tilfælde vil disse oplysninger normalt kunne rekvireres hos de pågældende børnehjem, hvis de formidlende organisationer selv betaler herfor.

CCCWA er enig i, at helbredsoplysningerne skal være fyldestgørende. Der har tidligere forekommet tilfælde, hvor der var uoverensstemmelser eller unøjagtigheder i oplysningerne, men dette skyldtes i vidt omfang forholdene på børnehjemmene på daværende tidspunkt og den lange tid, der kunne gå fra oplysningerne udarbejdedes, til børnene blev matchet. CCCWA prøver i dag at følge op på helbredsoplysningerne i disse sager, men man kan ikke med sikkerhed afvise, at der stadig vil kunne forekomme enkelte tilfælde, hvor helbredsoplysningerne er unøjagtige eller utilstrækkelige.

3.2.1. Rundvisning i relevante afdelinger hos CCCWA

I forbindelse med besøget hos CCCWA viste vice-direktøren, Mrs. Chu, delegationen rundt i de relevante afdelinger.

Delegationen så indledningsvist den administrative afdeling, som modtager ansøgningerne fra adoptionsansøgerne og sørger for, at de bliver oversat til kinesisk. Herefter får ansøgningen en login dato. Denne dato er med til at bestemme, hvornår der kan bringes et barn i forslag, når der ansøges om adoption af et barn uden særlige behov.

Herefter blev delegationen forevist Adopters' Eligibility Review Department. I denne afdeling bliver hver enkelt ansøgning behandlet, og det bliver påset, om betingelserne for adoption fra Kina er opfyldt, og om de relevante oplysninger fremgår af ansøgningen. Afdelingen kontakter de udenlandske organisationer eller myndigheder, hvis det er nødvendigt at indhente supplerende oplysninger om ansøgernes forhold.

I Child's Inter-Country Placement Department sker selve matchningen på baggrund af den login dato, som ansøgningerne tidligere er blevet tildelt. I de tilfælde, hvor en organisation via online systemet ønsker at placere et barn ved en familie, eller der via en one to one agreement er fundet en familie til et barn, er det fortsat denne afdeling i CCCWA, som står for den endelige matchning af barnet.

Endelig blev delegationen vist Archives Management Department, som er den afdeling, som har ansvaret for kategorisering og opbevaring af adoptionsager-

ne samt opbevaring af de opfølgingsrapporter, som udarbejdes af modtagerlandene.

3.3. Møde med provinsmyndighederne og børnehjemslederen

3.3.1. Rundvisning på No. 1 Baoding Children's Welfare Institute

Under tilsynsrejsen fik delegationen lejlighed til at besøge No. 1 Baoding Children's Welfare Institute, som ligger i byen Baoding. Baoding ligger i Hebei Provinsen ca. 300 km sydvest for Beijing. Børnehjemmet har indgået en one to one agreement med den amerikanske adoptionsformidlende organisation Holt.

Standarden på børnehjemmet var generelt høj, og der var gode faciliteter for de 128 børn, der boede på børnehjemmet. Børnene var i alderen 0-18 år, og det var udelukkende børn med særlige behov, som boede på hjemmet. En stor del af børnene havde læbe-ganespalte, mens andre havde klumpfod eller lettere hjertemisdannelser. Delegationen så også børn med væsentlig mere alvorlige handicaps, såsom hjerneskade, mental retardering og lignende.

På børnehjemmet var der 80 medarbejdere. Dette var inklusive administrative medarbejdere. 42 af medarbejderne arbejdede på deltid, mens de resterende 38 var fuldtidsansatte. Der var også frivillige tilknyttet børnehjemmet, som kom og hjalp i forhold til pasning af børnene og undervisning. Under opholdet besøgte delegationen en skoleklasse med større børn med betydelige mentale retarderinger. Derudover besøgte delegationen en afdeling for de mindste børn. En del af børnene lå i deres senge, mens de resterende var placeret på gulvet sammen med plejerne. Det virkede som om, at der var en god kontakt mellem børnene og plejepersonalet. Under rundvisningen så delegationen også børn med eksempelvis spastiske lammelser blive trænet og stimuleret.

Sengestue for de mindste børn

3.3.2. Møde med børnehjemslederen Mrs. Lee

Børnehjemslederen Mrs. Lee oplyste, at børnehjemmet var delt op i tre bygninger. I den første bygning boede børnene, modtog relevant undervisning og havde mulighed for at lege. Umiddelbart i tilknytning til denne bygning var der etableret en bygning med familiegupper, hvor der i alt boede 5 familier i mindre lejligheder. Familiegupperne bestod typisk af en ”far” og en ”mor” samt 4-5 børn, som tidligere havde boet sammen med de andre børn. Familiegupperne var med til at give børnene kompetencer og udvikle relationer i en familie. Det var hensigten, at flere af de børn, der boede i familiegupperne, skulle adopteres. Anvendelsen af familiegupper havde eksisteret siden 2010, og man var således fortsat i en læringsproces. Den sidste afdeling var under etablering og skulle med tiden anvendes til rehabilitering.

Det blev oplyst under mødet, at børnehjemmet tillige havde enkelte børn placeret i familiepleje uden for børnehjemmet. Denne ordning blev dog alene anvendt i begrænset omfang, idet det var meget ressourcekrævende at føre tilsyn med børnene uden for børnehjemmet.

Betydningen af, at børnehjemmet havde indgået en one to one agreement blev herefter drøftet. Der henvises til afsnit 4.3.

3.4. Møde med UNICEF

Under tilsynsrejsen holdt delegationen møde med UNICEF, hvor Emergency Child Protection Specialist Yang Haiyu og Chief, Communication and Private Sector Partnership, Dale Rutstein deltog.

På mødet oplyste Yang Haiyu bl.a., at mere end 100 million børn i Kina, primært i landområderne, lever i fattigdom, men at der overordnet set er en positiv udvikling i gang i Kina.

UNICEF har et godt samarbejde med den kinesiske regering omkring forbedring af Child Welfare generelt. Mere end 115.000 kinesiske børn bor i dag på institutioner. Det blev i den forbindelse bekræftet, at der i dag er færre børn, der findes efterladt i Kina, og at der i stigende grad arbejdes på at finde plejefamilier til forældreløse børn, i stedet for at sende dem på institution. Skønmæssigt 90 % af de institutionsanbragte børn i Kina er ”disabled children”.

UNICEF oplyste også, at mange børn med handicaps diskrimineres i deres dagligdag, at de ofte lever isoleret og ikke går i skole. Det var dog UNICEF's opfattelse, at der også på dette område var en udvikling i gang i Kina, sådan at disse børn i højere grad bliver mere integreret i samfundet.

Det er UNICEFs indtryk, at der generelt i Kina i dag er tegn på en stigende social bevidsthed. Det kommer efter UNICEFs opfattelse bl.a. til udtryk ved en større accept og opmærksomhed på systemer og lovgivning, der kan støtte børns velfærd i landet. Det var dog UNICEF's opfattelse, at organisationen ville være i Kina i mange år fremover, idet der fortsat var et stort behov for at støtte Kina i at sikre børn og deres rettigheder.

3.5. Møde med Den Danske Ambassade

På mødet med Den Danske Ambassade deltog ambassadør Friis Arne Petersen, 1. ambassadesekretær Mads Kjelsen og konsul Anja Pedersen.

Ambassaden gav en generel orientering om den aktuelle situation i Kina. Ud fra de oplysninger, som delegationen havde modtaget fra UNICEF, kunne ambassaden ligeledes bekræfte, at der i takt med, at den kinesiske økonomi blev bedre, også var en bedring af børns sociale forhold.

4. ADOPTION I KINA

Adoption af børn fra Kina til Danmark har eksisteret siden 1994, hvor det første kinesiske barn blev hjemtaget af en dansk familie. I årene herefter er antallet af kinesiske adoptivbørn steget markant, og Kina har gennem årene været et af de største afgiverlande for børn til international adoption til Danmark. Alene i 2005 kom der 207 børn fra Kina til Danmark, hvilket svarede til 35 % af samtlige børn formidlet i 2005. Siden 1994 er der i alt adopteret 1.860 børn fra Kina til Danmark.

Siden 2007 har der været et markant fald i adoptioner fra Kina. I 2007 kom 139 børn fra Kina til Danmark, mens der i 2011 alene blev formidlet 40 børn. Dette fremgår af tabellen nedenfor, hvoraf det også fremgår hvilken formidlende organisation, der har formidlet børnene.

	AC Børnehjælp	DanAdopt	Terre des Hommes	I alt
1994	-	-	-	1
1995	-	-	-	20
1996	38	9	-	47
1997	39	19	2	60
1998	68	21	8	97
1999	79	36	4	119

2000	86	40	3	129
2001	103	31	-	134
2002	110	35	-	145
2003	143	35	-	178
2004	143	21	-	164
2005	170	37	-	207
2006	123	34	-	157
2007	111	28	-	139
2008	57	12	-	69
2009	67	22	-	89
2010	50	15	-	65
2011	33	7	-	40
I alt	1.420	402	17	1.860

4. 1 Børn uden kendte behov

4.1.1 Nationale adoptioner

Under delegationens møde med CCCWA blev det bekræftet af direktør Mr. Zhang Shi Feng, at der i Kina i dag er forholdsvis få internationale adoptioner af børn, som ikke har psykiske og fysiske handicaps. Disse børn adopteres i stedet i stigende grad til kinesiske familier. Det skyldes ifølge CCCWA bl.a., at den økonomiske situation i Kina er blevet forbedret, ligesom der er færre børn, som bliver forladt af deres biologiske forældre. Dette skal også ses i sammenhæng med, at der blandt kineserne er kommet en mere positiv holdning til det at adoptere, hvilket delegationen fik bekræftet dels ved mødet på børnehjemmet, dels hos UNICEF.

4.1.2 Internationale adoptioner

Ved internationale adoptioner vil matchningen af et mindre barn, der er uden kendte fysiske og psykiske handicaps, normalt ske på baggrund af den login dato, som adoptionsansøgernes ansøgning har fået tildelt. Selve matchningen vil foregå hos CCCWA, som herefter vil meddele den formidlende organisation, at matchningen er foretaget. De formidlende organisationer vil herefter sende de fremsendte oplysninger til deres lægekonsulenter, som vil foretage en vurdering heraf. Hvis organisationen skønner, at barnet ligger inden for ansøgernes godkendelsesramme, vil matchningen alene skulle godkendes af ansøgerne. I de tilfælde, hvor barnet ligger uden for ansøgernes godkendelsesramme, og ansøgerne ønsker at gå videre med sagen, skal adoptionssamrådet tage stilling til, om ansøgernes godkendelsesramme kan udvides.

Der formidles internationalt kun ganske få mindre børn, som ikke har psykiske og fysiske handicaps. Login datoen – som tildeles af CCCWA – er afgørende for, hvornår der kan bringes et barn uden særlige behov i forslag, og ventetiden for at adoptere disse børn er aktuelt typisk omkring 5-6 år. CCCWA gav i den

sammenhæng udtryk for, at det ikke kan afvises, at ventetiden vil stige yderligere i de kommende år.

CCCWA gjorde i forlængelse heraf opmærksom på, at dette har resulteret i, at langt de fleste børn til international adoption er børn med særlige behov (special need). Denne gruppe af børn til international adoption bliver registreret på CCCWA's online-system, hvor de udenlandske formidlende organisationer eller myndigheder kan registrere en konkret familie til et konkret barn i 72 timer med henblik på, at barnet matches til denne familie.

4.2. Online-systemet

Et formål med tilsynsrejsen har været at få et indblik i, hvordan CCCWA's online system anvendes. Ved møder med dels CCCWA og med organisationerne og deres kontaktpersoner, har delegationen søgt at få dette belyst. Under rejsen har delegationen også haft lejlighed til at få online systemet demonstreret af AC Børnehjælps kontaktperson, Annette Kousgaard Guo.

4.2.1. Børn med særlige behov (special needs)

Alene børn med særlige behov registreres på online systemet. CCCWA annoncerer i forvejen, at der på en given dato vil blive lagt oplysninger ud om et antal børn på systemet. Disse oplysninger vedrører børnenes alder, højde og vægt, ligesom der også lægges oplysninger ud om deres helbredsmæssige forhold. Hver formidlende organisation eller myndighed, der samarbejder med CCCWA, har fået tildelt en særlig kode, der giver adgang til onlinesystemet. Der er således ikke adgang til systemet og dets oplysninger om børnene for andre, end dem som CCCWA har tildelt adgang.

Hvis den formidlende organisation mener at have en familie på venteliste, som matcher barnet, og hvis ansøgning allerede har fået tildelt en login dato, kan organisationen registrere barnet til den konkrete familie i systemet. Registreringen gælder i 72 timer. Det betyder, at barnet i dette tidsrum ikke bliver matchet med andre forældre. I denne periode skal organisationen orientere ansøgerne om, at barnet bringes i forslag til dem, ligesom barnets papirer bliver sendt til organisationens pædiater. Det blev fra organisationernes kontaktpersoner oplyst, at hvis man ikke inden for de 72 timer har de oplysninger – herunder særligt helbredsoplysninger – om barnet, som organisationen og pædiateren vurderer, der er brug for, vil der være mulighed for at få forlænget fristen, før der skal tages endelig stilling til, om barnet kan matches med ansøgerne. Det vil i denne periode være muligt at indhente yderligere helbredsoplysninger om barnet fra CCCWA.

Den login dato, som alle ansøgere til adoption fra Kina har fået ved registreringen af deres ansøgning hos CCCWA, har som sådan ingen betydning i forbindelse med registreringen af en konkret familie til et konkret barn gennem online systemet. I realiteten kan der derfor ske en matchning meget hurtigt efter, at CCCWA har accepteret en ansøgning (og tildelt familien en login dato), idet det

afgørende ved organisationernes/myndighedernes registrering af en familie til et konkret barn er den konkrete og individuelle vurdering af familien og dens ressourcer i forhold til det enkelte barns særlige behov.

Når en familie har givet udtryk for deres ønske om at adoptere et konkret barn (der ligger indenfor godkendelsen), giver den formidlende organisation besked tilbage til CCCWA, der herefter gennemgår sagen og godkender matchningen af den konkrete familie til det konkrete barn. Hvis barnet i henhold til danske retningslinjer ligger uden for ansøgenes godkendelse kan denne proces ske sideløbende med, at myndighederne i Danmark tager stilling til en udvidelse af godkendelse til at omfatte det konkrete barn. Det er fortsat CCCWA, der som central myndighed i Kina, varetager den endelige matchning.

Det var tilbagemeldingen fra de formidlende organisationer, at tidsrammen på 72 timer normalt ikke er et problem, idet de sørgede for at være velforberejdede og have et godt kendskab til den enkelte families ressourcer og forventninger. Såfremt en dansk families godkendelse skal udvides, inden en egentlig matchning kan finde sted, var det erfaringen, at CCCWA accepterer en forlængelse, således at sagen kan hastebehandles i Danmark. Alligevel fungerer systemet dog alt andet lige bedst, når en families godkendelse på forhånd omfatter børn med særlige behov. Det var ikke opfattelsen, at forældrene var pressede af tidsfristen på 72 timer, fordi det forholdsvist simpelt i forhold til CCCWA var muligt at få forlænget fristen på et sagligt grundlag.

Det var ikke organisationernes opfattelse, at de kinesiske myndigheder reagerede negativt, hvis de formidlende organisationer bad om yderligere oplysninger eller undersøgelser af barnet. CCCWA gav ligeledes udtryk for denne positive holdning under mødet med delegationen.

Ligesådan tilkendegav organisationerne, at en registrering af et barn, der alligevel ikke førte til en endelig matchning, ikke gav anledning til efterfølgende negative reaktioner fra de kinesiske myndigheders side. CCCWA gav ligeledes udtryk for samme holdning under mødet med delegationen.

Under mødet med CCCWA spurgte delegationen, om indgåelsen af flere one to one agreements ville betyde, at der kom færre børn, som ville blive bortadopteret gennem online systemet, herunder også om det var CCCWA's forventning, at børnene i online systemet ville have flere og mere betydelige helbredsmæssige problemer. CCCWA svarede, at one to one agreements alene skal være et redskab til endnu hurtigere at få børn med særlige behov anbragt hos en adoptivfamilie, men at online systemet fortsat vil være det sted, hvor hovedparten af børn med særlige behov vil blive formidlet.

Det var generelt CCCWA's holdning, at online systemet i høj grad var med til at sikre, at børn med særlige behov hurtigere blev placeret hos en adoptivfamilie, hvilket var til børnenes bedste. Systemets fordel var således, at dokumenterne om et barn med særlige behov ikke behøvede at blive formidlet til ét land/organisation ad gangen med risiko for, at matchningen trak ud, fordi der ikke var en relevant familie til det konkrete barn i det pågældende land, og at barnets dokumenter derfor skulle sendes videre til ét andet land/organisation. Med online systemet lå alle relevante oplysninger om et givent barn tilgængelig

for alle lande og organisationer, således at der kunne ske en hurtigere vurdering på én gang – til gavn for barnet.

4.2.2. Special focus børn

I de tilfælde, hvor et barn vurderes at have mere alvorlige fysiske eller psykiske handicaps eller er ældre end 6 år, betegnes barnet i online systemet som et ”special focus” barn. Et barn vil i online systemet også blive betegnet som et special focus barn, hvis det har været registreret i online systemet i mere end to måneder, uden at nogen af formidlende organisationer eller myndigheder internationalt har været i stand til at finde forældre, der kunne matche barnets særlige behov.

Det var delegationens indtryk, at børn, der blev betegnet som special focus børn, alle havde et eller flere væsentlige fysiske eller psykiske handicaps. Både kontaktpersonerne fra de formidlende organisationer og CCCWA oplyste, at et barn, som blev registreret i online systemet som special focus, f.eks. kunne være et barn med en alvorlig hjertefejl, genetiske alvorlige defekter, fysiske eller psykiske sygdomme, der endnu var uafklarede, men hvor prognosen dog tydede på væsentlige handicaps.

4.3. One to one agreement

Det var også et formål med rejsen at få et nærmere indblik i, hvordan one to one agreements fungerer.

Ved one to one agreements er der tale om et samarbejde, hvor en, to eller flere organisationer samarbejder direkte med et børnehjem. Organisationerne skal hjælpe i forhold til finansiering vedrørende sikringen af alle børnehjemmets børns helbred m.v. Til gengæld vil organisationerne have fortrinsret til, at ansøgere, som står på organisationernes venteliste, kan få bragt børn i forslag. Formålet med one to one agreements er bl.a. at sikre, at børnene hurtigt bliver placeret hos en adoptivfamilie.

Registreringen af børnene foregår også via online systemet. En organisation med en one to one agreement vil dog have fortrinsret til i online systemet at registrere de børn, der kommer fra det børnehjem, som der er indgået aftale med. Sagerne vedrørende de børn, der frigives til international adoption fra et børnehjem med en one to one aftale, er – ligesom alle andre sager – vurderet af de kinesiske myndigheder i by og provins. Den endelige matchning foregår som de øvrige sager i online systemet af CCCWA. En one to one agreement betyder dog, at den pågældende organisation ser sagen på online systemet, før oplysningerne om barnet lægges ud til de øvrige brugere af systemet.

CCCWA tilkendegav under mødet med delegationen, at indgåelsen af one to one agreement forudsætter, at organisationen har et vist antal familier, som står klar til at adoptere børn med særlige behov.

På mødet med lederen fra No. 1 Baoding Children’s Welfare Institute blev det oplyst, at børnehjemmet det seneste år har haft en one to one agreement med den amerikanske organisation Holt. Aftalen er nu ophørt og var på tidspunktet

for delegationens møde med børnehjemmet endnu ikke fornyet. Aftalen havde givet Holt mulighed for at komme til børnehjemmet og undersøge børnene, hvorefter Holt havde haft mulighed for at give besked til børnehjemmet om, hvorvidt Holt ønskede, at børnene adopteres via organisationen. Det blev også oplyst, at hvis Holt ikke havde mulighed for at få børnene placeret hos en familie på deres venteliste, ville børnene indgå i det almindelige online system. I den forbindelse blev det oplyst, at ud af de 26 børn, som blev bortadopteret fra børnehjemmet i 2011, blev 17 bortadopteret via Holts one to one agreement.

Det blev oplyst, at det med den økonomiske aftale med Holt var hensigten, at midlerne skulle gå til finansieringen af børnehjemmets familiegrupper, samt til nogle plejefamilier uden for børnehjemmet. Der er således alene tale om en aftale om finansiering, idet det ikke var muligt, at en one to one agreement kunne omfatte, at organisationen eksempelvis stod for træning og uddannelse af personale eller lignende.

Fordelen ved aftalen med Holt var efter børnehjemmets opfattelse, at det gik forholdsvis hurtigere med at få placeret børnene hos en adoptivfamilie, idet der alene gik omkring 6 måneder til 1 år, fra at barnet var frigivet til adoption, og til adoptionen var gennemført. Ulempen ved en one to one agreement var, at børn, som Holt ikke kunne placere i en familie, først ville blive tilgængelige for andre organisationer på et senere tidspunkt end de ellers ville, hvis der ikke havde været en one to one agreement.

4.4. Journey of Hope

I forbindelse med tilsynsrejsen blev Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen gjort bekendt med et særligt program i Kina, kaldet "Journey of Hope". Direktør for CCCWA Mr. Zhang Shi Feng beskrev kort under mødet med delegationen programmets indhold.

Han oplyste, at programmet er rettet mod børn med særlige handicaps eller børn, som ikke er placeret gennem online systemet inden for to måneder, de såkaldte "special focus" børn. Ofte var der også tale om børn i 6-14 års alderen. Projektet arbejder derfor typisk med børn, der ikke bliver adopteret, men hvis særlige behov fortsat kræver en indsats. Udenlandske organisationer har mulighed for at bidrage til programmet.

De udenlandske organisationer, som deltager i Journey of Hope projektet, samarbejder ofte med læger og andre eksperter i deres hjemland for at udrede børnene og foretage en vurdering af en behandling af børnene, hvis dette er nødvendigt. Det var delegationens umiddelbare indtryk, at de børn, som er omfattet af projektet, ofte har så alvorlige fysiske eller psykiske handicaps, at det kan være tvivlsomt, om de vil profitere af en international adoption, f.eks. børn der vil have behov for ophold på institution eller lignende.

5. SAMLET INDTRYK

Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen fik under tilsynsrejsen det indtryk, at de kinesiske myndigheder udfolder betydelige bestræbelser på at arbejde målrettet med adoptionsområdet, og at CCCWA som den centrale myndighed har fokus på de grundlæggende adoptionsretlige principper, som er fastlagt i Haagerkonventionen om adoption.

Antallet af internationale adoptioner fra Kina til Danmark er faldet markant inden for de sidste 6-7 år. Til gengæld er antallet af nationale adoptioner steget, hvilket bl.a. skyldes dels den generelt forbedrede økonomiske situation i Kina, dels at der blandt kineserne er en mere positiv holdning til at adoptere.

At antallet af nationale adoptioner er steget markant i Kina inden for de seneste år, ses fra Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens side som en positiv udvikling og i tråd med subsidiaritetsprincippet, som det er fastlagt i Haagerkonventionen. International adoption bør kun finde sted, hvis der ikke kan findes en egnet familie til et barn i dets oprindelsesland. Det er derfor positivt, at det er muligt for CCCWA, som også er ansvarlig for de nationale adoptioner, at få placeret børnene hos kinesiske adoptivfamilier. Det er også positivt, at der fra kinesisk side i stigende grad arbejdes i retning af at finde plejefamilier til udsatte børn.

Siden 2006, hvor Adoptionsnævnet sidst var i Kina, er der derfor sket en stor udvikling på adoptionsområdet. Det har dog også betydet, at den største del af børn til international adoption fra Kina i dag er børn med særlige behov.

Det er nævnets opfattelse, at myndighederne i Kina har forståelse for vigtigheden af at indsamle så fyldestgørende helbredsoplysninger om børnene som muligt, hvilket gør, at modtagerlandene kan finde den familie, der passer bedst til det enkelte barn. Nævnet har i den forbindelse også noteret sig, at de formidlende organisationer i Danmark samstemmende har oplyst, at de overordnet har et godt samarbejde med CCCWA, og at de normalt ikke har problemer med at få yderligere helbredsoplysninger, hvis dette findes nødvendigt. Gennemgangen af de 15 indkaldte sager synes også at bekræfte, at der er sket en positiv udvikling i forhold til helbredsoplysningerne.

Samtidig er det nævnets opfattelse, at organisationerne fortsat bør være opmærksomme på at sikre, at der foreligger så fyldestgørende helbredsoplysninger om børnene som muligt, og at eventuelle usikkerhedsmomenter i videst muligt omfang søges afdækket. Som anført har der således også i de senere år været enkelte tilfælde, hvor de helbredsmæssige oplysninger ikke har været tilfredsstillende. Hertil kommer, at helbredsoplysningerne tilvejebringes af de mange forskellige børnehjem, hvorfor CCCWA - på trods af bestræbelserne på det modsatte - ikke med sikkerhed kan afvise, at der også fremover vil kunne forekomme tilfælde, hvor de helbredsmæssige oplysninger er utilstrækkelige. Det er derfor også nævnets opfattelse, at organisationerne bør orientere de ansøgere, som står på ventelister til Kina, om de usikkerhedsfaktorer ved de helbredsmæssige oplysninger om børnene, som vil kunne opstå.

De oplysninger om børnenes helbredsmæssige forhold og de forholdsregler som efter nævnets vurdering bør iagttages i den anledning jf. ovenfor, deles også af Ankestyrelsen.

Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen fik på rejsen et indtryk af, hvordan CCCWA's online system fungerer. Nævnet og styrelsen er opmærksomme på, at et online system kan give anledning til en række overvejelser af etisk karakter. Nævnet og styrelsen har samtidig noteret sig, at systemet fra kinesisk side er indført med det overordnede formål at afkorte tiden fra, at et barn med særlige behov er frigivet til adoption, og til at det matches med en familie, og at systemet tilsyneladende har virket efter hensigten. Nævnet og styrelsen har endvidere kunnet konstatere, at online adgangen til oplysningerne om børnene alene gives til de organisationer, der samarbejder med CCCWA, og således er et lukket system, at tidsfristen på 72 timer gælder i forhold til organisationernes arbejde og ikke de kommende adoptivforældres overvejelser, idet det blev oplyst, at det var muligt at få forlænget fristen, at det har været muligt at bede om yderligere (helbreds)oplysninger, og at sådanne oplysninger rent faktisk bliver tilvebragt.

Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen har endvidere noteret sig, at det i forhold til matchningen af et barn, som har været registreret på CCCWA's online system, fortsat er CCCWA, der foretager den endelige matchning af barnet, idet CCCWA i sidste ende skal godkende den registrering af den konkrete familie til det konkrete barn, som den formidlende organisation har foretaget.

Efter en samlet vurdering har Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen ikke bemærkninger til anvendelsen af online systemet i forbindelse med matchning af kinesiske børn til Danmark.

Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen havde endvidere mulighed for at få et nærmere indblik i, hvordan one to one agreements anvendes i Kina. Nævnet og styrelsen har noteret sig, at en one to one agreement er en aftale om finansiering, de giver mulighed for på forhånd at registrere børn fra det pågældende børnehjem i online systemet. I disse tilfælde er det også CCCWA, som foretager den endelige matchning. Både nævnet og styrelsen er opmærksomme på, at en one to one agreement i øjeblikket ikke er indgået mellem en eller begge danske organisationer og et konkret børnehjem, og at en forudsætning for indgåelse af en sådan aftale er, at der er tilstrækkeligt med adoptionsansøgere, der ønsker at adoptere et barn med særlige behov. Ankestyrelsen bemærker, at en indgåelse af sådan aftale, såfremt dette på et tidspunkt måtte komme på tale, vil forudsætte en forudgående konkret godkendelse fra Ankestyrelsen.

Det er Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens samlede indtryk, at adoptionsformidlingen fra Kina er inde i en udvikling, der også i fremtiden vil sætte fokus på adoption af børn med særlige behov.

